

Työ- ja elinkeinoministeriö
Energiaosasto
Asko Sinervo
Erityisasiantuntija

Muistio
8.5.2026

VN/9107/2026

1/4

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSEKSI SÄHKÖN JA LÄMMÖN YHTEISTUOTANNON SEKÄ TEOLLISUUDEN YLIJÄÄMÄLÄMMÖN KUSTANNUS-HYÖTYANALYYSISTÄ ANNETUN VALTIONEUVOSTON ASETUKSEN KUMOAMISEKSI

Pääasiallinen sisältö

Energiatehokkuuslain (1429/2014) nojalla on säädetty valtioneuvoston asetus 1297/2015 sähkön ja lämmön yhteistuotannon sekä teollisuuden ylijäämälämmön kustannus-hyötyanalyysistä. Energiatehokkuuslakia on muutettu ja muutokset astuivat voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026. Energiatehokkuuslain uudistamisesta seuraa tarve kumota sähkön ja lämmön yhteistuotannon sekä teollisuuden ylijäämälämmön kustannus-hyötyanalyysistä annettu valtioneuvoston asetus, sillä kyseinen asetus on sisällöltään vanhentunut ja tarpeeton.

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2023/1791 energiatehokkuudesta ja asetuksen (EU) 2023/955 muuttamisesta, jäljempänä *energiatehokkuusdirektiivi* tuli voimaan 10.10.2023 ja se oli pantava täytäntöön 15.10.2025 mennessä. Hallituksen esityksellä (HE 85/2025 vp) eduskunnalle energiatehokkuuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta annettiin kansalliset lakiehdotukset, joilla energiatehokkuusdirektiivi pantiin täytäntöön. Laki energiatehokkuuslain muuttamisesta (1382/2025) tuli voimaan 1 päivänä tammikuuta 2026.

Energiatehokkuuslain 28 §:ssä säädetään kustannus-hyötyanalyysistä vapauttamisesta ja 29 §:ssä säädetään kustannus-hyötyanalyysin tekemisen johdosta annettavasta ilmoituksesta. Energiatehokkuuslain 28 §:n 2 momentti sisältää asetuksenantovaltuuden, jonka nojalla 28 §n 3—6 kohdassa tarkoitetuista kustannus-hyötyanalyysin vapautusperusteista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Energiatehokkuuslain 29 §:n 3 momentissa puolestaan säädetään, että kustannus-hyötyanalyysistä tehtävästä ilmoituksesta ja ilmoituksen sisällöstä voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Esitöiden (HE 85/2025 vp, s. 85) mukaan 28 §:ssä säädetään tilanteista, joissa kustannus-hyötyanalyysiä ei tarvitse tehdä. Sillä on pantu täytäntöön energiatehokkuusdirektiivin 26 artiklan 8 kohta. Niin ikään esitöiden mukaan 29 §:ssä säädetään muutoksia voimassa olevan energiatehokkuuslain 29 §:n mukaiseen toiminnanharjoittajan velvoitteeseen koskien

kustannus-hyötyanalyysistä tehtävää ilmoitusta. Säännöksellä on pantu täytäntöön energiatehokkuusdirektiivin 26 artiklan 8 kohta.

Edellä mainittujen energiatehokkuuslain 28 ja 29 §:ien asetuksenantovaltuuksien nojalla on annettu valtioneuvoston asetus (1297/2015, myöhemmin "asetus") sähkön ja lämmön yhteistuotannon sekä teollisuuden ylijäämälämmön kustannus-hyötyanalyysistä. Kyseisen valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaan energiatehokkuuslain (1429/2014) 28 §:n 4 kohdassa tarkoitetut tilanteet, joissa kustannus-hyötyanalyysiä ei tarvitse tehdä, ovat liitteen taulukossa 1, ja mainitun pykälän 5 kohdassa tarkoitetut tilanteet liitteen taulukossa 2.

Asetuksen taulukossa 1 on ilmoitettu energiantuotantolaitoksen polttoainetehosta (MW) tai vuotuisesta energiantuotannosta (MWh) riippuen se etäisyys kaukolämpöverkosta, jota kauempana sijaitsevista teollisuuslaitoksista ei tarvitse tehdä ylijäämälämpöjen hyödyntämisen kustannus-hyötyanalyysiä. Asetuksen taulukossa 2 puolestaan on ilmoitettu teollisuuslaitoksen ylijäämälämmön tehosta (MW) tai vuotuisesta ylijäämälämmön määrästä (MWh) riippuen se etäisyys, jota kauempana kaukolämpöverkosta olevan teollisuuslaitoksen ylijäämälämmöstä ei tarvitse tehdä kustannushyötyanalyysiä.

Sähkön ja lämmön yhteistuotannon sekä teollisuuden ylijäämälämmön kustannus-hyötyanalyysistä annetun valtioneuvoston asetuksen 2 §:ssä säädetään toiminnanharjoittajan Energiavirastolle antamassa energiatehokkuuslain 29 §:ssä tarkoitetusta kustannus-hyötyanalyysin tekemisestä koskevassa ilmoituksessa ja sen liitteissä ilmoitettavista tiedoista. Näihin tietoihin kuuluvat toiminnanharjoittajan nimi- ja yhteystiedot; yritys- ja yhteisötunnus; kohteena olevan hankkeen sijaintitiedot; keskeiset tiedot kustannus-hyötyanalyysistä ja perusteltu toteutusvaihtoehto; tieto siitä, aikooko toiminnanharjoittaja toteuttaa energiatehokkuuslain 27 §:n 1 momentissa tarkoitetun sähköntuotantolaitoksen yhteistuotantolaitoksena tai hyödyntää teollisuuden ylijäämälämpöä kaukolämpönä mainitun lainkohdan 2 tai 3 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa; sekä hankkeen toteutusajankohta. Lisäksi asetuksen 2 §:n 2 momentin mukaan ilmoitukseen on liitettävä toiminnanharjoittajan kaupparekisteriote.

Edellä mainitut energiatehokkuuslain 28 §:n 2 momentti ja energiatehokkuuslain 29 §:n 3 momentti muuttuivat tietyiltä osin lakimuutoksella 1382/2025.

2 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Valtioneuvoston asetus sähkön ja lämmön yhteistuotannon sekä teollisuuden ylijäämälämmön kustannus-hyötyanalyysistä ehdotetaan kumottavaksi. Asetus jää vanhentuneena tarpeettomaksi, sillä samat energiatehokkuuslain tulkintaan perustuvat tiedot ja ohjeistukset voidaan ilmoittaa Energiaviraston internetsivuilla. Asetus on vanhentunut esimerkiksi ylijäämälämmön asterajan osalta, sillä myös alle 80-asteista ylijäämälämpöä voi olla kannattavaa hyödyntää.

Lisäksi on huomattava, että lainmuutoksen 1382/2025 myötä energiatehokkuuslain 28 §:n 2 momentti ja 29 §:n 3 momentti ovat osittain muuttuneet. Nykyisen energiatehokkuuslain 28 §:n 2 momentin mukaan edellä 1 momentin 3—6 kohdassa tarkoitetuista vapautusperusteista voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Energiatehokkuuslain 29 §:n 3 momentin mukaan kustannus-hyötyanalyysistä tehtävästä ilmoituksesta ja ilmoituksen sisällöstä voidaan antaa tarkempia

säännöksiä valtioneuvoston asetuksella. Asetus perustuu kahteen asetuksenantovaltuuden perustavaan pykälään, jotka molemmat ovat hie-man muuttuneet. Näin ollen on selvyidenkin vuoksi perusteltua, että ase-tus kumotaan.

Asetuksen 2 § sisältää sääntelyä kustannus-hyötyanalyysin tekemistä koskevasta ilmoituksesta ja sen liitteistä. Asetuksen 2 §:n 1 momentin 1—6 kohtien edellyttämät tiedot voidaan ohjata toimittamaan Energiavirasto ohjeistuksella.

Asetuksen 2 §:n 2 momentissa veloitetaan kustannus-hyötyanalyysiin liittämään toiminnanharjoittajan kaupparekisteriote. Tiedonhallintalain (906/2019) 20 §:n momentissa kuitenkin säädetään, että jos viranomai-sella on oikeus saada toisen viranomaisen tietovarannosta tehtäviensä hoitamista varten tietoja luotettavasti ja ajantasaisesti teknisen rajapinnan tai katseluyhteyden avulla, se ei saa vaatia asiakastaan esittämään tai toimittamaan tällaista todistusta tai otetta, ellei se ole välttämätöntä asian selvittämiseksi. Näin ollen asetuksen 2 §:n 2 momentissa olevaa vaati-musta voidaan pitää perusteettomana. Lisäksi tiedonhallintalain 15 §:n 1 momentin 3 kohta ohjaa varmistamaan tietoaineistojen alkuperäisyyden, ajantasaisuuden ja virheettömyyden. Esimerkiksi kaupparekisteriotteen ajantasaisuuden ja virheettömyyden Energiavirasto varmistaa hakemalla kaupparekisteriote Patentti- ja rekisterihallituksen palvelusta.

Asetuksen liitteenä olevissa taulukoissa on säädetty raja-arvot tilanteisiin, joissa kustannushyötyanalyysiä ei tarvitse tehdä. Näitä ovat muun mu-assa 80 asteen lämpötila ja laitoksen etäisyys kaukolämpöverkosta. Voi-daan katsoa, että säädöstasolla ei ole tarkoituksenmukaista sitoutua tiet-yihin raja-arvoihin, koska ylijäämälämmön hyödyntämisen kannattavu-uuden vaikuttaa useampi muuttuja ja teknologia kehittyy. Esimerkiksi nyky-teknologialla alle 80-asteista ylijäämälämpöä voi olla kannattavaa hyö-dyntää. Energiaviraston sivuilla voidaan tarvittaessa ohjeistaa vapautuk-sesta tilanteesta, jossa kaukolämpöverkkoon liittymisen kustannus olisi suhteettoman suuri verrattuna ylijäämälämmön hyödyntämisestä saata-vaan hyötyyn.

3 Pääasialliset vaikutukset

Energiatehokkuussäätelyn vaikutuksia on arvioitu kattavasti hallituksen esityksessä eduskunnalle laeiksi energiatehokkuuslain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Koska kumottavaa asetusta vastaavat, energiate-hokkuuslakiin perustuvat tiedot ja ohjeistukset voidaan ilmoittaa myös Energiaviraston internetsivuilla eikä ole esimerkiksi tarpeen säätää toimi-joille velvollisuutta lähettää kaupparekisteriotetta kustannus-hyötyanalyy-sin yhteydessä, ei sähkön ja lämmön yhteistuotannon sekä teollisuuden ylijäämälämmön kustannus-hyötyanalyysistä annetun valtioneuvoston asetuksen kumoamisella katsota olevan merkittäviä vaikutuksia toimijoi-den tai viranomaisen toiminnan kannalta.

4 Asian valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusluonnos on valmisteltu virkatyönä työ- ja elinkeinoministeriön ener-giaosastolla.

Asetusehdotus lähetettiin lausunnonle Lausuntopalvelu.fi -palvelun kautta . . . Lausuntoaika oli 8.5.2026—18.6.2026.

Lausuntoja pyydettiin . . . Lausuntoja saapui . . .

Lausuntojen sisältö . . .

5 Voimaantulo

Asetus tulee voimaan 1.10.2026.

6 Esitys

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen sähkön ja lämmön yhteistuotannon sekä teollisuuden ylijäämälämmön kustannus-hyötyanalyysistä annetun valtioneuvoston asetuksen kumoamiseksi.

Sari Multala
Ympäristö- ja ilmastoministeri

Asko Sinervo
Erityisasiantuntija